

UMOWA NR /2017

na: **Adaptację pomieszczeń na potrzeby przedszkola gminnego w budynku Liceum Ogólnokształcącego w Tuszynie ul. Żeromskiego 31**

zawarta w dniu .07.2017 r, pomiędzy Gminą Tuszyn z siedzibą w Tuszynie, 95-080 Tuszyn, ul. Piotrkowska 2/4 ; NIP 728 25 99 683 ; Regon 590 64 83 04, którą reprezentuje :

mgr inż. Witold Małecki - Burmistrz Miasta Tuszyna,
zwaną w dalszej części Zamawiającym ,

a .....,
NIP ....., Regon .....,
zwanym w dalszej części Wykonawcą.

W wyniku dokonania przez Zamawiającego wyboru oferty Wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane, o wartości poniżej kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust.8 Pzp, prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego zgodnie z Ustawą z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo Zamówień Publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r poz. 2164 z późn. zm.), została zawarta umowa o następującej treści :

ROZDZIAŁ I - PRZEDMIOT UMOWY

§ 1 DEFINICJE

Określenia użyte w Umowie mają następujące znaczenie:

- 1/ „Umowa” – niniejsza Umowa wraz z załącznikami regulująca prawa i obowiązki stron wynikające z niej i związane z jej wykonaniem,
- 2/ „Roboty budowlane” – wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku – Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290) , a także realizację obiektu budowlanego w rozumieniu ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku – Prawo budowlane, za pomocą dowolnych środków, zgodnie z wymogami określonymi przez zamawiającego,
- 3/ „Siła wyższa” – zdarzenie nadzwyczajne, zewnętrzne i niemożliwe do zapobieżenia np. wywołane działaniem sił przyrody na znacznym obszarze,
- 4/ „Obiekt budowlany” – budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi; budowla stanowiąca całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami; obiekt małej architektury,
- 5/ ”Przepisy techniczno-budowlane” – warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane i ich usytuowanie oraz warunki techniczne użytkowania obiektów budowlanych,
- 6/ „Polskie normy” – normy krajowe, oznaczane symbolem „PN”; określają wymagania, metody badań oraz metody i sposoby wykonywania innych czynności, w szczególności w zakresie: bezpieczeństwa pracy i użytkowania oraz ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska, z uwzględnieniem potrzeb ludzi niepełnosprawnych, podstawowych cech jakościowych wspólnych dla asortymentowych grup wyrobów, w tym właściwości techniczno-użytkowych surowców, materiałów, paliw i energii powszechnie stosowanych w produkcji i obrocie, głównych parametrów, typoszeregów, wymiarów przyłączeniowych i

innych charakterystyk technicznych związanych z klasyfikacją rodzajową i jakościową oraz zamiennością wymiarową i funkcjonalną wyrobów, projektowania obiektów budowlanych oraz warunków wykonania i odbioru, a także metod badań przy odbiorze robót budowlano-montażowych, dokumentacji technicznej.

7/ „Teren budowy” – przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy.

8/ Inspektor nadzoru – reprezentuje Zamawiającego i sprawuje kontrolę nad realizacją robót, w tym zapewnia spełnienie wszystkich wymagań formalno – prawnych związanych z wykonaniem przedsięwzięcia tzn. zrealizowaniem robót, pełnieniem funkcji nadzoru inwestorskiego, przekazaniem do użytkowania oraz rozliczeniem finansowym inwestycji.

9/ Umowa o podwykonawstwo – należy przez to rozumieć umowę w formie pisemnej o charakterze odpłatnym, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane stanowiące część zamówienia publicznego, zawarta pomiędzy wybranym przez zamawiającego wykonawcą, a innym podmiotem (podwykonawcą), a w przypadku zamówień publicznych na roboty budowlane także między podwykonawcą a dalszym podwykonawcą lub między dalszymi podwykonawcami.

§ 2 PRZEDMIOT UMOWY

1. Na podstawie niniejszej umowy Wykonawca zobowiązuje się do wykonania na rzecz Zamawiającego robót budowlanych w ramach inwestycji pn.: **Adaptacja pomieszczeń na potrzeby przedszkola gminnego w budynku Liceum Ogólnokształcącego w Tuszynie ul. Żeromskiego 31**, zgodnie z załącznikami wskazanymi w ust.4 poniżej.

2. Przedmiotem zamówienia jest wykonanie z materiałów wykonawcy robót budowlanych oraz przekazaniu do eksploatacji zadania inwestycyjnego pn: **Adaptacja pomieszczeń na potrzeby przedszkola gminnego w budynku Liceum Ogólnokształcącego w Tuszynie ul. Żeromskiego 31**, na podstawie dokumentacji projektowej, w zakres których wchodzi m. in.:

1) roboty ogólnobudowlane w tym:

- a) prace zewnętrzne jak m.in.: docieplenie ścian z wymianą parapetów, wykonanie utwardzenia przed wejściem oraz z podjazdem dla niepełnosprawnych, wykonanie utwardzeń dojazdu na terenie działki,
- b) roboty wewnętrzne, w tym m.in.: rozbiorke ścian gipsowo-kartonowych, wykonanie nowych ścianek, wykonanie nowych posadzek z wykładzinami, przebudowę otworów wewnętrznych i zewnętrznych, wykonanie ściany rozdzielowej przedszkola i liceum, docieplenie stropu, malowanie ścian korytarzy i sal, wykończenie posadzek i ścian, umeblowanie pomieszczeń,

2) roboty w zakresie wod-kan, c.o. i wentylacji w tym:

- a) wykonanie instalacji wentylacyjnej opartej na wentylatorach wyciągowych oraz wywiewkach dachowych,
- b) wykonanie instalacji wodociągowej z osprzętem i armaturą,
- c) wykonanie instalacji kanalizacyjnej,
- d) rozbudowa instalacji c.o. z osprzętem,

3) roboty w zakresie instalacji elektrycznych, w tym m.in.: dostosowanie tablic rozdzielczych, wykonanie instalacji oświetlenia ogólnego i awaryjnego z osprzętem, instalacji gniazd wtykowych

Wykonanie innych, niezbędnych robót budowlano - montażowych według dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót (STWiOR), wraz z niezbędnymi pracami towarzyszącymi.

3. Ponadto dla realizacji zamówienia należy uwzględnić niżej wymienione czynności i roboty oraz poniesienie kosztów z tym związanych:

- 1) wykonanie wszelkich niezbędnych robót przygotowawczych, towarzyszących, zabezpieczających, koniecznych do wykonania zadania i wynikających z zakresu zamówienia,
- 2) sporządzenie i przekazanie Zamawiającemu dokumentacji powykonawczej budowy w 2 egz. w formie papierowej,
- 3) przygotowanie placu zaplecza budowy wraz z dostawą wszystkich wymaganych mediów,
- 4) roboty winny być prowadzone w sposób jak najmniej uciążliwy dla pracy szkoły,
- 5) usunięcie ewentualnych kolizji istniejącego uzbrojenia w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonania inwestycji,
- 6) wykonanie wszelkich zaleceń wynikających z dokumentacji projektowej wraz z poniesieniem kosztów i opłat z niej wynikających,
- 7) poniesienie opłat i odszkodowań za wyrządzone szkody związane z realizacją zadania,
- 8) przywrócenie placu i zaplecza budowy do stanu co najmniej sprzed rozpoczęcia prac,
- 9) oznakowanie placu budowy w sposób zgodny z przepisami Prawa budowlanego,
- 10) wykonanie schematów, instrukcji obsługi i eksploatacji urządzeń, instrukcji BHP i pożarowej (wraz z wyposażeniem w niezbędny sprzęt: gaśnice, koce, oznakowania itp.).
- 11) zgłoszenie zakończenia robót do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, Powiatowej Inspekcji Sanitarnej, Powiatowej Straży Pożarnej,
- 12) sporządzenie planu BIOZ.

4. Przedmiot umowy zostanie wykonany na warunkach określonych w postanowieniach niniejszej umowy oraz w :

- specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ),
- złożonej ofercie,
- dokumentacji projektowej, Specyfikacji Technicznej Wykonania i Odbioru Robót,

5. Wykonawca oświadcza, że znany jest mu zakres robót, dokonał oględzin miejsca robót, zapoznał się z całością dokumentacji koniecznej do zrealizowania umowy i nie wnosi do niej zastrzeżeń oraz że nie będzie wnosił z tytułu ewentualnych jej braków żadnych roszczeń.

ROZDZIAŁ II - WARUNKI OGÓLNE

§ 3 Sposób wykonania umowy.

1. Wykonanie umowy i wyznaczenie kierownika budowy oraz nadzoru inwestorskiego.

- 1) Wykonawca oświadcza, że posiada konieczne doświadczenie i profesjonalne kwalifikacje niezbędne do prawidłowego wykonania Umowy i zobowiązuje się do :
  - a/ wykonania przedmiotu umowy przy zachowaniu należytej staranności określonej w art. 355 § 2 Kodeksu cywilnego,
  - b/ informowania w formie pisemnej Zamawiającego o przebiegu wykonywania umowy na każde żądanie Zamawiającego oraz przedstawiania sprawozdań.
- 2) Nadzór inwestorski z ramienia Zamawiającego sprawować będzie inspektor nadzoru wybrany przez Zamawiającego,
- 3) Kierownikiem budowy z ramienia Wykonawcy będzie osoba wyznaczona przez Wykonawcę, posiadająca uprawnienia budowlane do kierowania, nadzorowania i kontrolowania budowy i robót,
- 4) Zakres nadzoru inwestorskiego oraz obowiązki kierownika budowy określa ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz.290).

2. Obowiązki Zamawiającego.

- 1) Zamawiający zobowiązuje się do przekazania dokumentacji budowlanej i placu budowy zgodnie z procedurami wynikającymi z ustawy Prawo Budowlane.
- 2) W/w czynności w imieniu i współudziale Zamawiającego dokona inspektor nadzoru.
- 3) Po protokolarnym przejęciu od Zamawiającego placu budowy Wykonawca ponosi aż do chwili protokolarnego odbioru końcowego odpowiedzialność wobec osób trzecich i Zamawiającego za przekazany teren budowy oraz za wszelkie szkody powstałe na tym terenie i w przedmiocie umowy.

3. Obowiązki Wykonawcy.

- 1) Wykonawca zobowiązuje się wykonać przedmiot umowy zgodnie z:
  - a/ projektem budowlanym,
  - b/ obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i przepisami prawa dotyczącymi wymagań technicznych,
  - c/ ze złożoną ofertą, z specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót oraz kosztorysem ofertowym,
  - d/ zasadami sztuki budowlanej,
- 2) Wykonawca zobowiązuje się wykonać przedmiot umowy z nowych materiałów i urządzeń stanowiących jego własność.
- 3) Materiały i urządzenia, o których mowa w ust.3 pkt.2 muszą posiadać świadectwa jakości, certyfikaty kraju pochodzenia oraz muszą odpowiadać:
  - a/ Polskim Normom,
  - b/ wymaganiom projektu budowlanego oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót,
  - c/ wymogom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie.Na każde żądanie Zamawiającego Wykonawca zobowiązany jest okazać właściwe dokumenty zgodnie z prawem budowlanym.
- 4) Materiały i urządzenia wykorzystywane do wykonania przedmiotu umowy muszą pochodzić z państw Unii Europejskiej.
- 5) Jeżeli Zamawiający zażąda w trakcie prac okazania badań, które wchodzą w zakres przedmiotu umowy, to Wykonawca zobowiązany jest do ich okazania.
- 6) Wykonawca zobowiązuje się do informowania pisemnie Zamawiającego, za pośrednictwem inspektora nadzoru inwestorskiego:
  - a/ o konieczności wykonania prac dodatkowych lub zamiennych sporządzając protokół konieczności określający zakres robót oraz ich wartość (wg stawek cen z kosztorysu ofertowego),
  - b/ o zagrożeniach, które mogą mieć ujemny wpływ na tok realizacji inwestycji, jakość robót, opóźnienie planowanej daty zakończenia robót oraz do współpracy z Zamawiającym przy opracowywaniu przedsięwzięć zapobiegających zagrożeniom.
- 7) W przypadku wystąpienia konieczności wykonania prac nie objętych kosztorysem ofertowym oraz specyfikacją techniczną Wykonawcy nie wolno ich realizować bez zmiany niniejszej umowy lub uzyskania dodatkowego zamówienia na podstawie odrębnej umowy.
- 8) Wykonawca bez dodatkowego wynagrodzenia zobowiązuje się do:
  - a/ wykonania wszelkich robót przygotowawczych, towarzyszących, zabezpieczających koniecznych do wykonania zadania i wynikających z zakresu zamówienia,
  - b/ urządzenia terenu budowy, wykonania tymczasowych przyłączy wodociągowych i energetycznych dla potrzeb realizacji budowy oraz ponoszenia kosztów zużycia wody i energii,
  - c/ poniesienia ewentualnych kosztów wyłączeń i włączeń energii elektrycznej,
  - d/ zminimalizowania utrudnień w funkcjonowaniu obiektu oraz oznakowania terenu budowy,
  - e/ wykonania bezkolizyjnego dostępu do pracujących, użytkowanych pomieszczeń,

- f/ w przypadku powstania w toku realizacji umowy zniszczeń lub uszkodzeń dotyczących wykonanych prac, ich części bądź urządzeń – naprawienia ich i doprowadzenia do stanu pierwotnego,
- g/ dokonania uzgodnień, zgłoszeń, uzyskania wszelkich opinii niezbędnych do wykonania przedmiotu umowy i przekazania go do użytkowania wraz z poniesieniem kosztów,
- h/ odpowiedniego zabezpieczenia terenu budowy,
- i/ zapewnienia dozoru, a także właściwych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy,
- k/ utrzymania terenu budowy w stanie wolnym od przeszkód komunikacyjnych oraz usuwania na bieżąco zbędnych materiałów, odpadów i śmieci,
- l/ umożliwienia wstępu na teren budowy pracownikom organu nadzoru budowlanego i pracownikom jednostek sprawujących funkcje kontrolne oraz uprawnionym przedstawicielom Zamawiającego,
- ł/ uporządkowania terenu budowy po zakończeniu robót i przekazania go Zamawiającemu najpóźniej do dnia odbioru końcowego,
- m/ pokrycia kosztów opłat i odszkodowań za wyrządzone szkody osobom trzecim w związku z realizacją przedmiotu niniejszej umowy,

- 9) Wykonawca zobowiązuje się poddać kontrolom dokumenty związane z realizacją niniejszej umowy oraz poddać się wizytacjom terenowym w miejscu realizacji umowy i w swojej siedzibie, prowadzonym przez upoważnionych przedstawicieli organów kontrolnych, zarówno przed rozpoczęciem realizacji inwestycji, w toku jej realizacji oraz przez okres 5 lat od dokonania ostatniej płatności.

4. Zapewnienie bezpieczeństwa

- 1) Wykonawca jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo wszelkich działań na terenie budowy.
- 2) Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego i bezpieczeństwa pracy. Opłaty i kary za przekroczenie w trakcie robót norm, określonych w odpowiednich przepisach, dotyczących ochrony środowiska i bezpieczeństwa pracy ponosi Wykonawca.

5. Ubezpieczenie

Przez cały okres obowiązywania Umowy Wykonawca jest obowiązany posiadać ważną polisę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, odpowiadającą przedmiotowi umowy, na kwotę określoną w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. Wykonawca jest obowiązany na każde żądanie Zamawiającego do niezwłocznego przedłożenia polisy, o której mowa powyżej.

6. Ryzyko

Wykonawca ponosi odpowiedzialność z tytułu wszelkich szkód lub utraty dóbr fizycznych, uszkodzeń ciała lub śmierci podczas i w konsekwencji wykonywania Umowy.

§ 4. Wymagania wynikające z art. 29 ust. 3a ustawy Prawo zamówień publicznych

1. Zamawiający wymaga, aby Wykonawca przy realizacji przedmiotu zamówienia w zakresie wskazanym w ust. 8 poniżej zatrudniał pracowników na podstawie umowy o pracę

w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666).

2. Wykonawca zobowiązuje się, że pracownicy wykonujący przedmiot umowy wskazani w ust. 8 poniżej będą w okresie realizacji umowy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666).

3. Wykonawca w terminie do 7 dni od dnia zawarcia umowy dostarczy Zamawiającemu kompletną listę pracowników przeznaczonych do realizacji niniejszego zamówienia wraz ze wskazaniem czynności, jakie osoby te będą wykonywać oraz informację o sposobie zatrudnienia tych osób.

4. Wykonawca zobowiązany jest do informowania Zamawiającego o każdym przypadku zmiany osób wykonujących czynności przy realizacji zamówienia lub zmiany sposobu zatrudniania tych osób, nie później niż w terminie 3 dni od dokonania takiej zmiany.

5. Uprawnienia Zamawiającego w zakresie kontroli spełniania przez Wykonawcę wymagań, o których mowa w art. 29 ust. 3a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164 z późn. zm.) oraz sankcji z tytułu niespełnienia tych wymagań:

- 1) Zamawiający zastrzega sobie prawo do kontrolowania wypełniania przez Wykonawcę obowiązku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w szczególności poprzez zlecenie kontroli Państwowej Inspekcji Pracy lub żądanie przedłożenia do wglądu dokumentów potwierdzających zatrudnienie na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności przy realizacji zamówienia oraz zgłoszenia pracowników wskazanych w ust. 1 do ZUS.
- 2) Za niedopełnienie wymogu obowiązku zatrudniania pracowników świadczących przedmiot umowy na podstawie umowy o pracę w rozumieniu przepisów Kodeksu Pracy, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne w wysokości 500,00 zł brutto za każdy dzień roboczy, w którym osoba niezatrudniona przez Wykonawcę lub Podwykonawcę na podstawie umowy o pracę wykonywała czynności przy realizacji zamówienia. Rodzaje czynności, których dotyczą wymagania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zostały wymienione poniżej w ust. 8.

6. Wykonawca w trakcie realizacji umowy na każde wezwanie Zamawiającego zobowiązuje się przedstawić bieżące dokumenty potwierdzające, że przedmiot umowy w zakresie wskazanym w ust. 8 jest wykonywany przez osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę.

7. Wykonawca zobowiązany jest do wprowadzenia w umowach z podwykonawcami stosownych zapisów, zobowiązujących do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, przez cały okres realizacji zamówienia, wszystkich osób wykonujących czynności wymienione w ust. 8 poniżej oraz umożliwiających Zamawiającemu przeprowadzanie kontroli realizacji tego obowiązku.

8. Rodzaje czynności niezbędne do realizacji zamówienia, których dotyczą wymagania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez Wykonawcę lub Podwykonawcę osób wykonujących czynności w trakcie realizacji zamówienia:

- ocieplenia ścian budynku oraz stropu,
- instalacji wod.-kan., c.o. oraz wentylacji,
- instalacji elektrycznych.

§ 5. TERMINY

1. Strony postanawiają, że przedmiot umowy będzie realizowany w następujących terminach:
  - 1) przekazanie placu budowy : .07.2017 r.,
  - 2) zakończenie realizacji całego przedmiotu umowy – **do 28.08.2017 r.**
2. Wykonawca zobowiązuje się przestrzegać powyższych terminów i wykonać przedmiot umowy w terminach zapisanych w niniejszej umowie.
3. W przypadku zagrożenia terminu realizacji zadania, Wykonawca zobowiązuje się prowadzić prace w systemie zmianowym lub innym zapewniającym dotrzymanie terminu wykonania przedmiotu umowy.

§ 6. ODBIORY I PROCEDURA

1. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu.

Gotowość do odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu Wykonawca będzie zgłaszał Zamawiającemu wpisem do dziennika budowy. Właściwy inspektor nadzoru inwestorskiego ma obowiązek przystąpić do odbioru tych robót w terminie 3 dni roboczych od daty wpisu do dziennika budowy.

2. Protokół odbioru końcowego.

- 1) Po zakończeniu robót, dokonaniu wpisu w dzienniku budowy przez kierownika budowy i potwierdzeniu gotowości odbioru przez inspektora nadzoru, Wykonawca zawiadomi Zamawiającego o gotowości odbioru. Razem z wnioskiem o dokonanie odbioru końcowego Wykonawca prześle Zamawiającemu następujące dokumenty:
  - a) protokoły odbiorów technicznych, atesty na wbudowane materiały,
  - b) dokumentację powykonawczą obiektu wraz z naniesionymi zmianami dokonanymi w trakcie budowy, potwierdzonymi i uzasadnionymi przez kierownika budowy i inspektora nadzoru,
  - c) dziennik budowy,
  - d) oświadczenie kierownika budowy o zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym, warunkami zaświadczenia o braku sprzeciwu w sprawie zamiaru wykonania robót budowlanych, obowiązującymi przepisami i Polskimi Normami,
  - e) protokoły badań i sprawdzeń,
  - f) zgłoszenie zakończenia robót do Powiatowej Inspekcji Sanitarnej, Powiatowej Straży Pożarnej,
  - g) rozliczenie końcowe budowy z podaniem wykonanych elementów.
- 2) Zamawiający wyznaczy datę i rozpocznie czynności odbioru końcowego robót stanowiących przedmiot umowy i powiadomi uczestników odbioru.
- 3) Protokół odbioru końcowego sporządzi Zamawiający na formularzu określonym przez Zamawiającego i doręczy Wykonawcy w dniu zakończenia odbioru.
- 4) Wszystkie czynności związane z odbiorem końcowym zostaną przeprowadzone komisyjnie i przy współudziale przedstawicieli Wykonawcy, Zamawiającego i inspektora nadzoru. Niestawienie się Wykonawcy nie hamuje czynności odbioru.

3. Wady ujawnione w trakcie odbioru.

- 1) Jeżeli w toku czynności odbioru końcowego zostaną stwierdzone wady, Zamawiający

zawiadania o nich Wykonawcę na piśmie.

Zamawiającemu przysługują następujące uprawnienia:

- a) jeżeli wady nadają się do usunięcia, może odmówić odbioru do czasu usunięcia wad, wyznaczając odpowiedni termin do ich usunięcia,
  - b) jeżeli wady nie nadają się do usunięcia to:
    - jeżeli nie uniemożliwiają one użytkowania przedmiotu odbioru zgodnie z przeznaczeniem, Zamawiający może obniżyć odpowiednio wynagrodzenie,
    - jeżeli wady uniemożliwiają użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem Zamawiający może odstąpić od umowy lub żądać wykonania przedmiotu umowy po raz drugi.
- 2) W przypadku gdy Wykonawca nie usunął wad w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego, a wady nadają się do usunięcia, to:
- a) jeżeli nie uniemożliwiają one użytkowania przedmiotu odbioru zgodnie z przeznaczeniem, Zamawiający może obniżyć odpowiednio wynagrodzenie,
  - b) jeżeli wady uniemożliwiają użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem Zamawiający może odstąpić od umowy lub żądać wykonania przedmiotu umowy po raz drugi.
- 3) Wykonawca zobowiązany jest do pisemnego zawiadomienia Zamawiającego o usunięciu wad. Postanowienia § 6 ust. 2 umowy stosuje się.

§ 7 ZASADY WSPÓLDZIAŁANIA STRON

Wykonanie wskazówek i poleceń Zamawiającego

- 1) Wykonawca zobowiązuje się do:
  - a/ stosowania się do pisemnych poleceń, uwag i wskazówek Zamawiającego w trakcie wykonywania przedmiotu umowy;
  - b/ przedłożenia Zamawiającemu na jego pisemne żądanie zgłoszone w każdym czasie trwania Umowy, wszelkich dokumentów, materiałów i informacji potrzebnych mu do oceny prawidłowości wykonania Umowy.
- 2) W imieniu Zamawiającego działa inspektor nadzoru.

§ 8 PODWYKONAWSTWO

1. Wykonawca może powierzyć zgodnie z ofertą wykonanie części robót lub usług podwykonawcom, pod warunkiem, że posiadają oni kwalifikacje niezbędne do ich wykonania.
2. Do zawarcia przez Wykonawcę umowy z podwykonawcą lub dalszym podwykonawcą wymagana jest zgoda Zamawiającego.
3. Zamawiający może zażądać od Wykonawcy przedstawienia dokumentów potwierdzających kwalifikacje podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy. Zamawiający wyznacza termin na dostarczenie powyższych dokumentów, termin ten jednak nie może być krótszy niż 3 dni.
4. Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia na roboty budowlane zamierzając zawrzeć umowę o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, jest obowiązany w trakcie realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane do przedłożenia Zamawiającemu projektu tej umowy, przy czym podwykonawca lub dalszy podwykonawca jest obowiązany dołączyć zgodę Wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy.
5. Zamawiający w terminie 14 dni od dnia przedłożenia zgłasza pisemne zastrzeżenia do projektu umowy o podwykonawstwo:
  - 1) nie spełniającej wymagań określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
  - 2) gdy przewiduje termin zapłaty wynagrodzenia dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia

wykonawcy, podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy faktury lub rachunku potwierdzających wykonanie zleconej podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej.

- 3) gdy uzależnia uzyskanie przez podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę zapłaty od Wykonawcy lub podwykonawcy za wykonanie przedmiotu umowy o podwykonawstwo od zapłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia Wykonawcy lub odpowiednio od zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia podwykonawcy,
- 4) gdy uzależnia zwrot kwot zabezpieczenia przez Wykonawcę podwykonawcy, od zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania umowy Wykonawcy przez Zamawiającego,
- 5) gdy nie zawiera zasad zatrudnienia na umowę o pracę wymaganych przez Zamawiającego.
6. Niezgłoszenie pisemnych zastrzeżeń do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo w terminie określonym w ust.5 uważa się za akceptację projektu umowy o podwykonawstwo przez Zamawiającego.
7. Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia na roboty budowlane przedkłada zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia.
8. Zamawiający w terminie 14 dni od dnia przedłożenia zgłasza pisemny sprzeciw do umowy o podwykonawstwo w przypadkach o których mowa w ust.5.
9. Niezgłoszenie pisemnego sprzeciwu do przedłożonej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane w terminie określonym w ust.8, uważa się za akceptację umowy przez Zamawiającego.
10. Wykonawca, podwykonawca lub dalszy podwykonawca zamówienia na roboty budowlane przedkłada Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, z wyłączeniem umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 0,5% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego oraz umów o podwykonawstwo, których przedmiot został wskazany przez Zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jako niepodlegających niniejszemu obowiązkowi. Wyłączenie o którym mowa w zdaniu pierwszym, nie dotyczy umów o podwykonawstwo o wartości większej niż 50.000,00 zł.
11. W przypadku o którym mowa w ust.10, jeżeli termin zapłaty wynagrodzenia jest dłuższy niż określony w ust.5 pkt 2 Zamawiający informuje o tym Wykonawcę i wzywa go do doprowadzenia do zmiany tej umowy pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej.
12. Przepisy ust. 7-11 stosuje się odpowiednio do zmian umowy o podwykonawstwo.
13. W przypadku powierzenia przez Wykonawcę do wykonania części przedmiotu umowy podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego pełną odpowiedzialność za wykonanie przedmiotu umowy zgodnie z niniejszą umową i obowiązującymi przepisami.

§ 9 GWARANCJA JAKOŚCI

1. Wykonawca udziela pisemnej .... miesięcznej gwarancji jakości na zrealizowany przedmiot Umowy, licząc od daty odbioru końcowego. W przypadku niewydania przez Wykonawcę zamówienia odrębnego dokumentu gwarancji postanowienia niniejszej Umowy stanowią udzielenie gwarancji.
2. Strony umowy ustalają, że odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady zostaje rozszerzona na czas trwania gwarancji (art. 558 § 1 kodeksu cywilnego).
3. Wykonawca jest odpowiedzialny względem Zamawiającego jeżeli wykonany przedmiot umowy ma wady zmniejszające jego wartość lub użyteczność ze względu na cel określony w umowie lub wynikający z przeznaczenia rzeczy, albo jeżeli wykonany przedmiot umowy nie ma właściwości, które zgodnie z dokumentacją robót posiadać powinien.
4. Zamawiający powiadomi Wykonawcę o wszelkich ujawnionych usterkach w terminie

- 7 dni od dnia ich ujawnienia.
5. Wykonawca zobowiązany jest do niezwłocznego usunięcia wad nie dłużej jednak niż w terminie do 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o ujawnionych wadach.
  6. Wady uniemożliwiające prawidłowe funkcjonowanie inwestycji usuwane będą przez Wykonawcę w 24 h od momentu otrzymania zgłoszenia od Zamawiającego, a pozostałe wady w terminie 14 dni od dnia otrzymania takiego zgłoszenia.
  7. Usunięcie wad następuje na koszt i ryzyko Wykonawcy.
  8. W przypadku, gdy Wykonawca nie przystępuje do usuwania wad lub usunie wady w sposób nienależyty, Zamawiający, poza uprawnieniami przysługującymi mu z kodeksu cywilnego, może bez konieczności uzyskania dodatkowego upoważnienia sądowego powierzyć usunięcie wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy, po uprzednim wezwaniu Wykonawcy i wyznaczeniu mu dodatkowego terminu nie krótszego niż 5 dni roboczych.
  9. Zamawiający wyznacza przegląd pogwarancyjny przed upływem okresu rękojmi i gwarancji, a w razie stwierdzenia wad wyznacza termin ich usunięcia.

§ 10. ODPOWIEDZIALNOŚĆ WYKONAWCY Z TYTUŁU NIENALEŻYTEGO WYKONANIA UMOWY

W okresie obowiązywania i po rozwiązaniu Umowy, Wykonawca jest i będzie odpowiedzialny wobec Zamawiającego na zasadach uregulowanych w Kodeksie cywilnym za wszelkie szkody, wydatki, koszty postępowań oraz roszczenia osób trzecich w przypadku, gdy będą one wynikać z wad przedmiotu umowy lub nie dołożenia należytej staranności przez Wykonawcę lub jego Podwykonawcę przy wykonywaniu przedmiotu umowy.

§ 11 KARY UMOWNE I ROSZCZENIA ODSZKODOWAWCZE

1. Kary umowne:

- 1) Strony zastrzegają prawo naliczania kar umownych za nieterminowe lub nienależyte wykonanie przedmiotu umowy.
- 2) Kary będą naliczane w następujących przypadkach w wysokościach:
  - a) Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną za opóźnienie w wykonaniu przedmiotu umowy w wysokości 0,2 % wynagrodzenia umownego brutto określonego w §13 ust. 1 umowy, za każdy dzień opóźnienia,
  - b) Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną za opóźnienie w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie gwarancji i rękojmi – w wysokości 0,2 % wynagrodzenia umownego brutto określonego w § 13 ust. 1 umowy, za każdy dzień opóźnienia. Termin opóźnienia liczony będzie od następnego dnia po terminie ustalonym na usunięcie wad,
  - c) Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną za odstąpienie od umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy w wysokości 10 % wynagrodzenia brutto określonego w § 13 ust. 1 umowy.

2. Zamawiający naliczy kary z tytułu:

- 1) braku zapłaty lub nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom, każdorazowo w wysokości 0,2% wynagrodzenia umownego brutto określonego w § 13 ust. 1 umowy,
- 2) nieprzedłożenia do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany, każdorazowo w wysokości 0,2% wynagrodzenia umownego brutto, określonego w § 13 ust. 1 umowy,
- 3) nieprzedłożenia poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany w terminie o którym mowa w § 8 ust. 7 każdorazowo w wysokości 0,2% wynagrodzenia umownego brutto, określonego w § 13 ust. 1 umowy,
- 4) braku zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu zapłaty o którym mowa w

§ 8 ust. 5 pkt 2, każdorazowo w wysokości 0,2% wynagrodzenia umownego brutto, określonego w § 13 ust. 1 umowy.

3. Wykonawca wyraża zgodę na dokonanie potrącenia naliczonych kar umownych z należnego mu wynagrodzenia.
4. Zamawiający zastrzega sobie prawo dochodzenia odszkodowania uzupełniającego do wysokości rzeczywiście poniesionej szkody.

§ 12. ZABEZPIECZENIE NALEŻYTEGO WYKONANIA UMOWY

1. Wykonawca wnosi zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 10 % wynagrodzenia brutto tj: ..... zł .
(słownie: ..... i 00/100 zł),
w formie ....., najpóźniej w dniu podpisania umowy.
2. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy strony ustalają jako nieodwołalne, bezwarunkowe i płatne na pierwsze żądanie.
3. Zamawiający zwróci Wykonawcy 70% kwoty zabezpieczenia, tj. .... zł w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez Zamawiającego za należycie wykonane. Pozostałe 30% kwoty zabezpieczenia, tj. .... zł Zamawiający zwróci Wykonawcy w terminie 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady.
4. Zamawiający winien powiadomić Wykonawcę o wszelkich roszczeniach skierowanych do instytucji wystawiającej zabezpieczenie.
5. W przypadku nienależytego wykonania przedmiotu umowy zabezpieczenie staje się własnością Zamawiającego i będzie wykorzystane do zgodnego z umową wykonania robót i pokrycia roszczeń z tytułu rękojmi lub gwarancji jakości za wykonane roboty.
6. W przypadku zmiany terminu zakończenia realizacji umowy, Wykonawca który wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy i usunięcia wad i usterek w postaci dokumentów gwarancyjnych, zobowiązany jest dostosować okres ich ważności w celu zapewnienia ciągłości ich obowiązywania oraz dostarczyć je w terminie do 3 dni od dnia podpisania stosownego aneksu do umowy.
7. Wykonawca ma obowiązek uzgodnić z Zamawiającym ostateczną treść dokumentów gwarancyjnych dotyczących zabezpieczenia należytego wykonania umowy, także w przypadku przedkładanych aktualizacji, w terminie zapewniającym ciągłość zabezpieczenia.

§ 13. WYNAGRODZENIE

1. Ustala się wynagrodzenie ryczałtowe za wykonanie całego przedmiotu umowy w wysokości :
brutto : ..... zł,
w tym należny podatek VAT (....%)
brutto słownie: ...../100 zł.
2. Wartość robót budowlanych nie może zostać podwyższona w drodze aneksu do umowy. Wartość przedmiotu umowy ani ceny nie będą waloryzowane w okresie realizacji umowy.
3. Należne wykonawcy wynagrodzenie będzie płatne na podstawie faktury.
Faktura będzie być wystawiona na: Gmina Tuszyn 95-080 Tuszyn, ul. Piotrkowska 2/4
NIP 728 25 99 683.
4. Wykonawca może wystawić fakturę nie wcześniej niż po podpisaniu protokołu odbioru wykonanego zakresu robót bez stwierdzenia usterek i wad podpisanego przez inspektora nadzoru i po przekazaniu wszystkich dokumentów wymienionych w § 6 ust.2 pkt.1.
5. Płatność za fakturę będzie dokonana przelewem z konta Zamawiającego na konto Wykonawcy, w ciągu 30 dni licząc od daty otrzymania przez Zamawiającego prawidłowo wystawionej faktury.
Błędnie wystawiona faktura lub brak protokołu odbioru robót lub innych wymaganych załączników spowodują naliczenie ponownego 30-dniowego terminu

- płatności od momentu dostarczenia poprawionych lub brakujących dokumentów.
6. W przypadku zatrudnienia przez Wykonawcę do realizacji zamówienia podwykonawców, Wykonawca zobowiązany jest załączyć do wystawionej przez siebie faktury:
    - 1/ zestawienie należności dla wszystkich podwykonawców wraz z kopiami wystawionych przez nich faktur, będących podstawą do wystawienia faktury przez Wykonawcę,
    - 2/ dowody zapłaty zobowiązań wobec podwykonawców wynikających z faktur podwykonawców, o których mowa powyżej, dowodem zapłaty jest dokument obciążenia rachunku bankowego wykonawcy lub oświadczenie podwykonawcy o zapłacie należności,
    - 3/ oświadczenie podwykonawcy, złożone nie wcześniej niż w dniu wystawienia faktury przez wykonawcę, że wykonawca nie zalega z żadnymi zobowiązaniami w stosunku do podwykonawcy wynikającymi z umowy podwykonawstwa.
  7. W przypadku niedostarczenia dokumentów o których mowa w ust. 6 Zamawiający zatrzyma z należności Wykonawcy kwotę w wysokości równej należności podwykonawcy do czasu ich otrzymania.
  8. Ustalenia ust.6 i 7 stosuje się odpowiednio do umów podwykonawców z kolejnymi podwykonawcami.
  9. Termin zapłaty wynagrodzenia podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy, przewidziany w umowie o podwykonawstwo, nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia wykonawcy, podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy faktury lub rachunku potwierdzającego wykonanie zleconej podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej.
  10. Wykonawca nie może zbywać na rzecz osób trzecich wierzytelności powstałych w wyniku realizacji umowy.

§ 14. ZMIANY UMOWY

1. Wszelkie zmiany i uzupełnienia treści umowy wymagają formy pisemnej, pod rygorem nieważności, zgodnie z ustaleniami opisanymi w SIWZ.
2. Zamawiający dopuszcza zmiany w zawartej umowie w przypadkach określonych w art. 144 ust. 1 ustawy Pzp w szczególności dotyczące terminu realizacji i wartości robót, z uwagi na:
  - 1) przerwy w robotach spowodowane niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi, tj. : intensywnymi opadami deszczu, ulewami, nawałnicami – o wysokości 10mm/m² trwającymi łącznie pow. 30-tu dni.
W takich przypadkach termin zakończenia robót może zostać przesunięty o czas przerwy w robotach wykraczający poza terminy opisane powyżej, udokumentowane wpisem do dziennika budowy dokonany przez inspektora nadzoru inwestorskiego.
  - 2) wstrzymania budowy przez właściwy organ z przyczyn nie zawinionych przez Wykonawcę np.: odkrycie niewypałów i niewybuchów itp.,
  - 3) odmienne od przyjętych w dokumentacji projektowej warunki geologiczne lub archeologiczne,
  - 4) odmienne od przyjętych w dokumentacji projektowej warunki terenowe (niezinventaryzowane lub błędnie zinventaryzowane obiekty budowlane),
  - 5) konieczność usunięcia błędów lub wprowadzenia zmian w dokumentacji projektowej lub specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych ,
  - 6) wystąpienia zdarzeń niezawinionych przez Wykonawcę o charakterze nadzwyczajnym,
  - 7) zlecenie wykonania dodatkowych robót budowlanych, których wykonanie ma wpływ na termin realizacji robót objętych niniejszą umową,
  - 8) ograniczenia zakresu przedmiotu umowy, wtedy wartość robót wyłączonych zostanie ustalona w oparciu o stosowne pozycje kosztorysu ofertowego (w takim wypadku nastąpi zmniejszenie wynagrodzenia ryczałtowego i ustalenie jego nowej wartości).

3. W przypadku wystąpienia którejkolwiek z wymienionych w ust.2 okoliczności w zakresie mającym wpływ na przebieg realizacji zamówienia, termin realizacji umowy może ulec odpowiedniemu przedłużeniu o czas niezbędny do zakończenia wykonania jej przedmiotu w sposób należyty, jednak nie dłużej niż o czas równy okresowi przerwy, postoju lub opóźnienia.

§ 15. ODSTĄPIENIE

1. W razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, Zamawiający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o tych okolicznościach.
2. W przypadku, o którym mowa w ust.1, Wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.
3. Zamawiający może odstąpić od umowy w szczególności w razie, gdy:
  - 1) Wykonawca nie rozpoczął robót w ciągu 10 dni od daty przekazania placu budowy lub nie kontynuuje ich pomimo wezwania Zamawiającego złożonego na piśmie,
  - 2) zajęcia przez organ egzekucyjny wierzytelności Wykonawcy z tytułu zawarcia i wykonania niniejszej umowy,
  - 3) zostanie wszczęte postępowanie o ogłoszenie upadłości Wykonawcy,
  - 4) jeżeli przerwa w pracach z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy trwa dłużej niż 14 dni.
4. Odstąpienie od umowy wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.
5. W przypadku odstąpienia od umowy Zamawiający jest zobowiązany do odbioru robót przetrwanych.
6. W razie odstąpienia od umowy przez Zamawiającego, Wykonawca jest zobowiązany do przekazania terenu robót wraz z wykonanymi robotami i wszelkimi dokumentami budowy w terminie 10 dni od odstąpienia od umowy. Z przekazania, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym Strony sporządzą protokół, w którym oznaczą stan przedmiotu umowy i robót.

§ 16. ZAWIADOMIENIA

1. Wszelkie zawiadomienia, korespondencja oraz dokumentacja przekazywana w związku z Umową między Stronami będzie sporządzana na piśmie i podpisana przez Stronę zawiadamiającą. Zawiadomienia mogą być przesyłane telefaksem, mailem doręczane osobiście, przesyłane kurierem lub pocztą.
2. Zawiadomienia będą wysyłane na adresy i numery telefaksów podane przez Strony. Każda ze Stron zobowiązana jest do informowania drugiej Strony o każdej zmianie swojej siedziby lub numeru telefaksu. Jeżeli Strona nie powiadomiła o zmianie swojej siedziby lub numeru telefaksu, zawiadomienia wysłane na ostatni znany adres siedziby lub numer telefaksu, Strony uznają za doręczone.

ROZDZIAŁ III - WARUNKI SZCZEGÓŁOWE

§ 17. POSTANOWIENIA DODATKOWE I KOŃCOWE

1. Postanowienia dodatkowe
  - 1) Strony ustalają następujące postanowienia dodatkowe:
    - a/ Wykonawca zatrudni personel posiadający odpowiednie uprawnienia do pełnienia funkcji kierownika budowy,
    - b/ wszelkie odkryte na terenie budowy, wykopaliska o znaczeniu historycznym, czy też

o znacznej wartości, zostaną przekazane do dyspozycji Zamawiającego, z powiadomieniem stosownych służb. Wykonawca powinien poinformować Zamawiającego o wszelkich odkryciach tego typu i zastosować się do wskazówek dotyczących obchodzenia się z nimi.

2. Postanowienia końcowe.

- 1) Przy realizacji Umowy mają zastosowanie powszechnie obowiązujące przepisy prawa polskiego.
- 2) W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową stosuje się przepisy kodeksu cywilnego oraz ustawy prawo budowlane.
- 3) Na wypadek sporu między stronami na tle wykonania Umowy, strony zobowiązane są do wyczerpania drogi postępowania reklamacyjnego, polegającego na rozpatrzeniu konkretnego roszczenia od Zamawiającego lub Wykonawcy. Strony mają obowiązek pisemnego ustosunkowania się do zgłoszonego roszczenia w terminie 14 dni od daty zgłoszenia roszczenia na piśmie. W razie odmowy uznania roszczenia strony, która ją zgłaszała, względnie nie udzielenia odpowiedzi na roszczenie w terminie, strony mogą wystąpić na drogę sądową. Sędem właściwym miejscowo jest sąd siedziby Zamawiającego.
- 4) Umowę niniejszą sporządzono w 4 jednobrzmiących egzemplarzach; 3 egz. dla Zamawiającego, 1 egz. dla Wykonawcy.

3. Integralną część umowy stanowią:

- specyfikacja istotnych warunków zamówienia (SIWZ),
- oferta Wykonawcy,
- dokumentacja projektowa,
- Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót.

WYKONAWCA

ZAMAWIAJĄCY

.....
(Kontrasygnata Skarbnika)